

Як та чому я став наркодилером

Тривалий час живу за кордоном, тож стати «наркодилером» - було тільки питанням часу. Тим паче, що «порушити закон», саме в Україні у цій царині, як виявилось - зовсім просто. Достатньо з'їздити на малу батьківщину без лікарського рецепту й ви - «злочинець», причому - «за рішенням суду» та ще й «іменем України». Однак, все по-порядку.

Ніколи й нічого, за більше як 20 років - не «возив», чим би порушував митні правила ЄС чи України, не кажучи вже про якийсь «кримінал». Тобто, не перевозив через кордон не те що: зброю, наркотики, антикваріат чи понадлімітну готівку але й земляків, хоч найчастіше їздив власним автомобілем у справах один, причому - щомісяця. Натомість, про «прийоми» роботи та «гідний» досвід українських митників - добре знав.

Так, починаючи з «лихих 90-х» українські «сторожі» кордону практикували шмон та вилучення готівки чи не у всіх... іноземних громадян, які їздили у розкрадену країну у бізнес-справах (не одному з таких «невдах», у свій час ми допомогли в українських судах). Потім, непогані «показники» митникам «давали» вилучення ліків, які нещасні співгромадян мали необережність мати при собі для власних потреб без... паперових рецептів. Зараз, митна рать «відривається» на «понадлімітних» товарах з країн Європи, включно з продуктами харчування, які чомусь в аграрній Україні стали дорожчими аніж у «загниваючому» світі. На підтвердження вищевказаного достатньо проаналізувати повідомлення ЗМІ про «улови» та «успіхи» стражів кордону, який все ще залишається на совковому «замку», а також за «показниками»-рішеннями судів усіх рівнів з прикордонних регіонів «європейської» України.

Отже, тільки на своєму прикладі – покажу той рівень: совка, некомпетентності, зверхності, нікчемності та маразму, яким продовжує «жити» державна машина України, починаючи з кордону та митниці й завершуючи судами та омбудсменом - Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини!

Злочин

Ще 25 червня 2019 року разом з партнером, громадянином Чеської Республіки - представником єдиного інвестора української компанії, в якій тоді директорував - прямували в Україну, через митний перехід «Ужгород», Закарпатської митниці ДФС, у службових справах (хоч митники в Протоколі написали - «у приватних»).

В зоні «зеленого коридору», через повну переконаність у відсутності в мене та бізнес-партнера товарів, які підпадають під встановлені заборони та/або обмеження щодо ввезення на митну територію України, на запитання інспектора митних органів про наявність/відсутність у мене ліків - відкрив вий дорожній несесер й показав інспектору всі ті ліки, які приймаю та постійно маю при собі. Однак, в тому-таки Протоколі вже вказано - «виявлення», а отже «ризик», що й стало підставою для «переведення транспортного засобу» зі «зеленого» до «червоного коридору».

Тобто, вже на етапі «складення Протоколу про порушення ПМП» - державні мужі завзято «шиють діло», за яким ваші ліки для особистого споживання чи майно для власного користування - стають товаром. Більше того, ніхто не звертає увагу на те, що ліки вже частково приймалися пацієнтом а тим паче - не слухає ніякі аргументи, вимагаючи «дозвільні документи», що означає, як компроміс - лікарський рецепт «на папері». При цьому, на «байки» про те, що хворий у Європі вже давно отримує СМС-код на ті чи інші ліки, після чого може навідатись до любої аптеки й, в обмін на СМС-код, отримати замовлене, представник митних органів - ніяк не реагує. Адже, «без документів» ввіймає «перевізника» медичного препарату Zaldiar (в складі tramadol/paracetamol в пропорції 37,5mg/325mg, в кількості аж 19 таблеток), який частково є - наркотиком (!), що неабияк порадувало «головного державного інспектора сектору боротьби з незаконним переміщенням наркотиків і зброї» аж цілого «Управління протидії митним правопорушенням та міжнародної взаємодопомоги», особливо коли на його здивування - розповів йому, що у цивілізованій Європі, куди ніби зібралась й Україна - кожен другий пацієнт вживає ліки, у складі яких наркотики!

Сам же Протокол, як й інші «документи» від українських ДФС-ДМС, які клепаються чиновниками цих закладів - суцільна ганебна практика в гонитві за «показниками», подяками та «зірочками». Однак, як не прикро, але саме за цими: нісенітницями, неточностями та відвертими маніпуляціями, українська Феміда, фактично й судить «порушника».

Так, наведені в Протоколі законодавчо-нормативні акти України, саме щодо порушення митних правил, ніяк не можна віднести до «моєї справи». Адже в Законі України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори», вказані митниками - статті регулюють виключно внутрішньо український порядок: перевезення (ст.26), придбання та реалізацію наркотичних засобів, психотропних

речовин і прекурсорів (ст.27) а також Рецепти на наркотичні засоби і психотропні речовини (ст.28) і які - ніяк не впорядковують питання: видачі/придбання/отримання ліків громадянами України за кордоном.

Більше того, в Протоколі мають місце посилання на юридичні акти, які втратили чинність, як-то Постанова КМ України «Про затвердження переліку товарів, на які встановлено обмеження щодо переміщення через митний кордон України», № 436 від 21 травня 2012 року. Й це вже не кажучи про такі «дрібнички», як переплутані адреси проживання «порушника» з офісом його компанії, приватні справи з службовим відрядженням тощо, про що вказав в **Уточненнях до Протоколу** та надіслав всім зацікавленим сторонам.

Найгірше ж, в ході «затримання» та фіксування факту «правопорушення», це не тільки шок від «усвідомлення» свого «злочину» (особливо на фоні того, що чи не кожна 60-ти річна особа завжди має при собі якісь ліки), втрату часу та суттєву затримку на кордоні (яка тривала до 0:23, 26.06.2019) чи відсутність окулярів для власноручного написання «провини» але й, фактично: годинні допити у нічний час, виклик криміналістів місцевого осередку Поліції України (яких чекали майже годину), перспектива суду, штрафів, «підмоченої» репутації та ярлику - наркодилер!

Суди

Переказувати усі судові перипетії «своїх справи» – не поважати себе та, особливо – читача. Натомість з допитливими поділюсь всім «напрацьованим», що може стати у пригоді особливо тим співгромадянам які раптом опиняться в подібній чи аналогічній ситуації, з чим й пропоную ознайомитись у посиланнях до цієї статті. Адже, як відомо: «від суми та від тюрми не зарікайся».

Тим не менше, не поділитись враженнями, як від людини, яку вперше в житті судять (!) - не зможу, позаяк, мабуть банальна справа для митників і судів - стала для мене більше ніж принциповою, через її абсурдність та нікчемність.

Отже, через те що в Україні фізично не проживаю, пошті не довіряю а фаховим адвокатом так і не розжився, вирішив за будь яку ціну захищатись для чого прийшлося зануритись не тільки у суть скоєного «злочину», але й в українську юриспруденцію, митне законодавство та норми й практику судів.

Збентежило відразу ж перше засідання Ужгородського міськрайонного суду на яке завчасно підготував, подав та зареєстрував в канцелярії суду: **Пояснення до Протоколу та Заперечення по судовій справі**, які чомусь до судді потрапили... тільки в ході засідання. І це вже не рахуючи того, як сам здивував секретаря засідання, якому на її питання: «ви, що отримали повістку», відповів що про місце, дату та час засідання суду по своїй справі дізнався з мережі Інтернет.

Натомість, більшість «злочинців», а було їх не менше 10 по аналогічних справах, тобто - «митні порушення», як стало відомо - прийшли «за повістками» але без зайвих «документів». Максимум що тримали в руках ці відповідачі-обвинувачені, це: сигарети/запальнички й мобільні телефони. Натомість, я «припер» цілий дипломат документів та доказів своєї невинуватості, як й ще один молодик, який вправно оперував-зачитував, як виявилось, списком «порушників». Він був представником митниці, тобто - позивачем по всіх тих справах, які були вказані у «графіку засідань суду» на той день та час, який виділявся на кожного з тих кого судитимуть – максимум по кілька хвилин! Було видно, що митниця й суди добре знають свою справу і діють у такому тандемі давно, як добре налаштована система покарань, якось як на пошті...

Так чи інакше, але 19 серпня 2019 року, **Ужгородський міськрайонний суд ухвалив Постанову про закриття провадження в адміністративній справі** відносно мене, через відсутність порушення митних правил та, відповідно, відсутності в моїх діях складу правопорушення, передбаченого статтею 471 МК України. В цілому ж, мотивувальна і резолютивна частини Постанови суду, вірно та повно відобразили суть справи, провадження по якій судом правомірно була закрита.

Таке рішення суду є логічним, позаяк, ну який «наркодилер» буде возити по 19 таблеток (в двох блистерах), у фірмовій упаковці й не ховаючи «наркоту», вкупі з іноземцем-партнером, якими навіть не зацікавився цілий наряд-загін поліціантів, з місцевої структури чи то протидії чи навіть по боротьбі з наркоманією і наркобізнесом, який приїхав на військовому «бобику»?

Однак, «перемоги» не сталося, позаяк Закарпатська митниця, яка мало коли «програє» у «своїх» справах, в кращих радянських традиціях - кинулась захищати «честь мундира», себто діяти виключно в «рамках чинного законодавства» й подала касаційну скаргу до Закарпатського апеляційного суду, в якій вимагала не тільки скасувати попередню Постанову суду першої інстанції але й: призначити мені «адміністративне стягнення у вигляді штрафу в розмірі 1700 грн.» та конфіскувати «безпосередній предмет порушення митних правил» - мої ліки.

Чергове коло судової тяганини вже на обласному півні, незважаючи на кілька відкладених-перенесених засідань та надані ще в суд першої інстанції: заключення лікарської справи з чеської лікарні,

скан-фото СМС-коду рецепту з мобільного телефону та дублікат паперового рецепту на ліки Zaldair, а також мої письмові **Заперечення на апеляційну скаргу** - призвели до відмови Закарпатській митниці ДФС, практично у всіх позовних вимогах до мене. Тобто, ні «штрафу», ні «конфіскації» апеляційний суд не підтримав. Однак, не обійшлося й без «компромісу» з позивачем згідно якого мене частково визнано «винним у вчиненні адміністративного правопорушення». При цьому суд звільнив мене від адміністративної відповідальності за «малозначністю вчиненого» та обмежився лише «усним попередженням» а саме «провадження у справі про порушення митних правил» - закриття. Крім того, **Закарпатський апеляційний суд своєю Постановою** зобов'язав Закарпатську митницю повернути мені «виявлений та вилучений медичний препарат Zaldiar».

Конфіскація

Здавалось би, хоч цілковитої перемоги і не сталося, однак і ярлик «наркодилера» за тобою «закріпити» не вдалось – живи і радуйся. Однак, при оголошенні усного зауваження в справі про адміністративне правопорушення, судом була винесена постанова не тільки про закриття справи але й щодо, конфіскованих ліків, які підлягали поверненню.

У зв'язку ж з санепідеміологічною ситуацією, яка мала місце через COVID-19, як в Україні так і в країні мого перебування - Чеській Республіці, письмово звернувся листом до Закарпатської митниці, на той час вже - ДМС з пропозицією: залишити ліки Zaldiar на митниці з можливістю їх отримати безпосередньо, особисто. Фактично, два візити, які були здійснені мною у 2021 році (відразу по приїзду в Україну, після загальноєвропейських карантинних обмежень та отримання щеплення від COVID-19), безпосередньо в приміщення головного офісу митниці, в Ужгороді по вулиці Собранецькій, з метою таки отримати майно-ліки, які у мене було вилучено та які підлягли поверненню - результату не дали.

Так, у серпні 2021 року, виконавець-службова особа митниці О.Клікунова, послуговуючись недержавною мовою, фактично йдучи вже додому, на прохідній митниці, запропонувала скласти лист-Заяву з переліком додатків до неї, включаючи й «рішення» суду з «мокрою печаткою», що не відповідає, мінімум - жодним юридичним термінам в Україні. Натомість, вже у вересні того ж року мною було підготовлено та подано, безпосередньо Закарпатській митниці ДМС **Заяву про повернення ліків**, яку чиновники останньої, в особі чи-то «приймальної» чи-то «реєстратури», відмовилась прийняти за формальними ознаками. На мою вимогу, таки прийняти звернення, «допомогти у складенні Заяви» зголосилась пані Сочка, яка не дивлячись на карантин від COVID-19, оголошений по всій будівлі митниці, про що попереджався кожен відвідувач об'явою при вході до приміщення, прийшла без індивідуальних засобів захисту. В кінці-кінців Заяву прийняли та зареєстрували, але попередили що без додатків «діла – не буде».

Ну а далі була – переписка між громадянином України та державним органом, яку завзято підхопив й сам центральний офіс ДМС України, хоч й жоден з яких так і не став керівництвом до дії. Тобто, ліки мені так й не повернули, обмежившись **низкою листів з інструкціями**, які я мусів виконати, перш ніж отримаю своє, незаконно вилучене, як виявилось - «майно» а не «товар»! При цьому, жодного разу, ні одна із поданих мною Заяв до Закарпатської митниці, щодо повернення вилучених у мене ліків, не була задоволена. Однак й про накладення резолюції «Заборонено» на мої Заяви-звернення - мені так й не стало невідомо по-сьогодні.

Це пов'язано з тим, що форма **Заяви-взірця** щодо повернення майна, яку вимагає подавати Закарпатська митниця, є довільною, яка не передбачена жодним нормативним документом і не може слугувати взірцем. Натомість, вимоги щодо додатків до Заяви, швидше за все - покликані не вирішити питання повернення майна/товару власнику (представнику) по-суті, а максимально ускладнити повернення вилученого у справах про ПМП. Так, наприклад, в обов'язковому порядку потрібен «оригінал постанови» суду або «належним чином завірена копія» - документи, які є та/чи мають бути у Позивача, як у сторони-учасника судового процесу, якою є Закарпатська митниця. Більше того, невідомо для чого та за яким нормативним документом, вимагається додати до Заяви: «копію паспорту громадянина України» чи «копію технічного паспорту ТЗ». Тобто, для чого митниці адреса реєстрації «порушника» в Україні чи техпаспорт, наприклад, автобуса чи поїзда, яким останній буде виїжджати з країни – не зрозуміло.

Можна собі тільки уявити, які поневіряння заготовлено кожному співгромадянину чи іноземцю, який мав необережність везти ліки для власних потреб, без «дозвільних документів» та які кола пекла проходять «винні» у порушенні ПМП, навіть якщо мають право на повернення незаконно «вилученого». Натомість, скандали з «реалізацією» конфіскації з українських митниць – тільки підтверджують плітки недоброзичливців, що ускладнення з поверненням майна чи товару, створюється чиновниками штучно, в чому й сам переконався.

Не розуміючи до кінця причин такої поведінки з боку Закарпатської митниці, вирішив дізнатись: а чи є ще в наявності вилучене у мене? Тобто, де та як зберігаються мої ліки. Для цього звернувся вже до вищестоящого органу - Державної митної служби України, куди направив **Запит на отримання**

публічної інформації. З листа останньої, накінець, зрозумів що вилучені у мене, ще у 2019 році, ліки - розміщено та зберігаються на складі Закарпатської митниці ДФС без квитанції МД-1 (та, відповідно, без номеру й дати) а також - без Акту приймання-передавання (знову, без номеру та дати). Крім того, витягу з «Книги реєстрації актів приймання-передавання товарів, транспортних засобів комерційного призначення на склад Митниці» - нема, як й Довідка про розрахунковий об'єм займаної площі ліками (товаром) - відсутня. В наявності, ніби є Ярлик на майно, який «було прикріплено» (але без номеру та дати).

Одним словом, мій досвід щодо спроб повернути свої ліки, які майже 2,5 років тому були вилучені тільки підтвердило, що навіть рішення суду для української митниці - не указ. При цьому, із **одного з листів дізнався**, що «вартість» ліків, які мною отримано безкоштовно та за рецептом лікаря - була оцінена митницею в розмірі 116,57 грн. А от за їх «зберігання на складі митниці», станом на 01.10.2021 року, мені запропонували заплатити 30,82 грн. Тобто, за фактично – залишки, у кількості 18 таблеток, термін дії яких закінчився у жовтні 2020 року. Ось такий вид і має справжня «перемога справедливості», фактично, держави над громадянином країни!

Омбудсмен

Виходячи з того, що отримати свої ліки, незважаючи на рішення судів - стало неможливим, через вищевказане а також з урахуванням того, що постанова Закарпатського апеляційного суду в адміністративній справі є остаточною й оскарженню не підлягає, що не дало мені можливостей захистити свої права в українських судах, останнім варіантом була спроба домогтись правди, це - **звернутись до Уповноваженої Верховної Ради України з прав людини.**

Не зважаючи на те, що «не підлягають розгляду Уповноваженим звернення про порушення прав і свобод, які є предметом досудового або судового розгляду (в рамках кримінального, цивільного процесу, адміністративного судочинства) або трудового спору чи спору в рамках законодавства про захист економічної конкуренції, виконавчого провадження, справ про корупційні правопорушення», як попереджують на сайті цієї структури, все ж вирішив привернути увагу українського омбудсмена до вже післясудової поведінки Державної митної служби України взагалі та Закарпатської митниці зокрема, через повне ігнорування останніми не тільки рішень судів але й через тотальне порушення прав громадянина.

Це пов'язано з тим, що громадянин України - резидент України, що тимчасово чи постійно мешкає за кордоном на законних підставах та має медичне страхування країни перебування, на підставі якого лікується та отримує ліки, як пацієнт та який перетинає кордон України з власними ліками - навряд чи може розглядатись як підозрюваний у справі порушення митних правил (навіть, якщо складовою ліків є трамадол, який віднесено до наркотичних засобів, обіг яких обмежено в Україні), що й мали б визначити, безпосередньо, при перетині кордону професійні інспектори - представники митних органів України.

Тим паче, що сам факт позбавлення хворого лікарських засобів, медичних препаратів та техніки органами влади та управління – створюють загрозу здоров'ю та життю для такої особи, що прямо вказано в Законі України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Крім того, «з метою реалізації права громадян України на охорону здоров'я, держава забезпечує доступність найнеобхідніших лікарських засобів», як це передбачено Законом України «Про лікарські засоби». Крім того, статті Закону про «Порядок ввезення в Україну лікарських засобів», передбачають, що навіть «незарєєстровані лікарські засоби можуть ввозитись на митну територію України для: - індивідуального використання громадянами».

Отже, якщо пацієнт зазнав порушення своїх прав внаслідок прийнятого рішення, дії чи бездіяльності органу державної влади чи іншого суб'єкту владних повноважень – це становить не тільки пряму та невідворотну загрозу його життю та здоров'ю, але і є предметом розгляду аж до судового. З цього приводу є добре відома практика Європейського суду з прав людини, який діє у відповідності до Європейської конвенції з прав людини, учасницею якої є і Україна та активно використовує статті: 2 (право на життя), 8 (право на повагу особистого й сімейного життя) і 46 (обов'язкова сила та виконання судового рішення).

Моє звернення, як годиться та завжди практикувалось ще в совку - було «надіслано до уповноваженого органу для перевірки інформації та вжиття заходів реагування», тобто - до ДМС. З «додаткового поінформування» мене та **відповіді з боку омбудсмена** - стало ясно, що «беручи до уваги зазначене, правових підстав для вжиття заходів реагування за Вашим зверненням не вбачається». Зате, на мої слушні зауваження щодо ганебності подібних відповідей, чиновники інституції «захисту прав людини» - детально виклали **умови подання скарги до ЄСПЛ** - Європейського суду з прав людини. При цьому у них це вийшло набагато краще та навело на думку що це, мабуть і є головне «завдання» цього органу в Україні.

Висновки

Робити висновки щодо себе справа невдячна, позаяк суб'єктивізм - гарантований. Та й мета цієї статті не поскаржитись загалу а швидше дати можливість землякам «повчитись» на чужих помилках. Тим паче, що сама справа геть дріб'язкова – подумасш, якісь ліки, які конфіскували на кордоні та адміністративне провадження з «невеличким штрафом», яке «гаситься автоматично через рік», як переконують митники. Натомість, принципи все ж – найголовніше, як видається.

При цьому, на кожному етапі «митної епопеї» була надія на: фаховість, неупередженість, справедливість, а головне - здоровий глузд, всіх учасників навколо моєї «справи» та спроби таки призначити мене наркодилером. Не вийшло. Вірніше - вийшло, як у совку.

Натомість, з досвіду проживання у Європейському Союзі, можу сказати, як поступили б у цивілізації про яку так багато чуто в Україні. Там би фахівці на прикордонному переході, навіть не «вилучали» б ліки у 60-річного подорожуючого, однозначно б «заспокоїлись» через ганьбу програного суду в першій інстанції та давно б вибачились/повернули «конфісковане».

А що і як вийшло у нас? Не зовсім фахові інспектори на кордонах, ночами складають протоколи на власників ліків для особистого користування а потім, навіть знаючи-відчуваючи непрофесійність своїх дій, через відсутність перспективи кримінального злочину, про що й сказали викликані на кордон «опери» - потягнуть пенсіонера у суди до «переможного», навіть при тому, що суд першої інстанції «закрив провадження в справі у зв'язку з відсутністю складу адміністративного порушення». З часом, розтанула й та невеличка надія (максимум 1:100), того що ДМС України, як вищестояща до Закарпатської митниці, яка активно з часом - «перебрала» ініціативу щоб розтлумачити громадянину України «свою правоту», не кажучи вже про інститут цілого омбудсмена країни.

Натомість, за час, який минув з 25 червня 2019 року, тобто з часу коли було затримано чергового «наркоділька» в моїй особі, ДФС України стала ДМС України, змінилось кілька голів-начальників останніх структур, не кажучи вже про кадрові зміни, на митницях. За цей час з митниць України було відсторонено та звільнено сотні працівників, в тому числі й за професійну непридатність, не кажучи вже про десятки кримінальних справ проти нечесних митників та посадки останніх. Так, після чергового засідання РНБО України від роботи відсторонили понад 100 працівників Держмитслужби, серед яких - 17 керівники митниць і митних постів. Останнім «показником» дійсно «фаховості» тих же митників на МП «Ужгород», які «завжди діють в межах чинного законодавства» є листопадовий (2021 року) факт затримання словацькою стороною «159 пакетів загальною вагою 33,64 кг» наркотиків а проведений скринінг-тест на наявність наркотичних засобів, виявився - позитивним!

Зате нічний «улов», в моїй особі, який за майже 2,5 роки «працевлаштував»: митників та прикордонників, оперативників Управління боротьби з наркозлочинністю в Закарпатській області та слідчих, лаборантів та експертів Закарпатського відділу з питань експертиз та досліджень, суддів і секретарок Ужгородського міськрайонного та Закарпатського апеляційного судів, чиновників та начальників Закарпатської митниці й ДФС/ДМС, включаючи: юристів, секретарок, референтів та поштарів - склав аж 0,7125 гр. трамадолу (C₁₆H₂₅NO₂). Тобто, менше одного грама «наркотику», який у ліках споживає чи не пів-Європи та й той треба повернути!

Більше того, в кінці липня 2021 року, Конституційний суд України ухвалив рішення щодо неконституційності застосування конфіскації за порушення правил переміщення через «зелений коридор» (абз. 2 ст. 471 Митного кодексу України), рішення про це набрало чинності в січня 2022 року та створило певний, правовий вакуум в Україні. Перед цим, ще у 2019 році, чи не аналогічну позицію висловив Європейський суд з прав людини.

Однак, головне в тому, що не може бути засудженою та визнана винною людина тільки за те, що Україна, українське законодавство, її норми та правила а також некомпетентність, не фаховість та упередженість чиновників: від митниці до судів України - не визнають медичні СМС-рецепти, не володіють та не користуються зчитувальним обладнанням для цього та ніяк не регламентують давно розширену в Європі практику останніх. Тим паче, що всі докази: свого стану, як пацієнта, витяг з лікарської справи, легальність отримання ліків та СМС-рецепт - були мною надані та визнані дійсними й прийняті судом першої інстанції. Отже, ніякий я не «наркодилер», як би це не намагались «довести»: Закарпатська митниця, ДФС/ДМС та Закарпатський апеляційний суд, «підтримані» чиновниками Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

P.S. Напередодні оприлюднення статті, матеріали скарги до ЄСПЛ - підготовлено.

Ю.Ключівський, керівник IASEED
Прага-Ужгород, 20.2.2022